

[Statsministeren.]

denne Udvikling. Endvidere forekommer det mig temmelig urimeligt, at det ærede Medlem synes at have glemt, at han var uden Betænkelse, da han som Forsvarsminister indkaldte de 20-aarige til at være Soldater i Hær og Flaade. Naar han kan det, forstaar jeg ikke Betænkelsen ved at lade de 23-aarige stemme ved Rigsdagsvalg.

Endelig maa jeg berøve det ærede Medlem Hr. Brorsen og Venstre den Tro, som synes at være til Stede, nemlig Troen paa, at Grundlovsforslagets Bortfald straks fører til nye Forhandlinger, hvor Venstre saa mener at kunne stille sine Betingelser. Jeg kan ikke se mindste Grundlag for denne Tro. Hvis Forslaget bortfalder paa Grund af for ringe Deltagelse i Afstemningen, ser jeg virkelig ikke, hvad der skulde begrunde en hurtig Genoptagelse af Forhandlingen. Jeg tænker mig, at der kan hengaa en rum Tid, før det sker, idet man jo saa maa overveje Sagerne ud fra det Synspunkt, som aabner sig, naar Vælgerne har tilkendegivet deres Uvilje over for Forslaget. Derfor tror jeg ikke, at det vil være gavnligt for nogen at hulle sig i den Tro, at blot de deltager i de dovnede Parade den 23. Maj og Forslaget falder, saa har de alle Muligheder for at stille Betingelser nogle Dage derefter. Nej, vil man bort fra den nuværende Grundlov, vil man bort fra Landsting og 35-Aars Valgretsalder, som dog har tabt sin Værdi baade for Venstre og Konservative, ja, saa maa man slaa til ved den Afstemning, som nu skal finde Sted, og sørge for, at vi nu faar denne Sag ud af Verden og dermed Muligheder for paa nyt Grundlag at kunne føre Rigsdagens Arbejde videre.

Jeg takker det ærede Medlem Hr. Christmas Møller for hans tillidsfulde Udtalelser om Folkeafstemningen og om Socialdemokratiets Loyalitet ved denne, og jeg haaber ikke, der skal blive nogen Skuffelse; det vil, som jeg alt har sagt, fra vor Side naturligvis være Opgaven at tilvejebringe den størst mulige Deltagelse og Deltagelse til Gunst for det foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem gjorde saa nogle Bemærkninger om Tiden efter Grundlovens Vedtagelse, indtil de nye Valg nogle Maanedre senere skal finde Sted. Jeg synes ikke, det var nogen korrekt Fremstilling, det ærede Medlem gav, naar han sagde, at vi i den Tid har en Regering, men ingen Rigsdag. I Henhold til Grundlovsforslagets midlertidige Bestemmelser er der en Rigsdag med samme Ret og Ansvar som i Dag, og ingen kan i Dag vide, i hvor høj Grad denne

Rigsdag vil blive kaldt til Gerning i den tilstundende Sommer.

Det ærede Medlem har maaske Ret i, at der kan opstaa Situationer i den Tid, hvorunder Samvirken maa paakaldes til Varetagelse af Landets Interesser. Det ærede Medlem nævnte her — Sp. 53 findes Udtalelsen — de forsvarspolitiske Problemer og udkastede nogle Tanker, som han sagde var hans personlige. Jeg antager, det ærede Medlem tænkte ikke alene paa et vist Problem, men ogsaa paa de Situationer, som man almindeligvis tænker sig kan følge af internationale Begivenheder og Forhold. Men jeg maa sige, at her er der jo meget andet end forsvarspolitiske Problemer, der trænger sig paa. Jeg tror ikke, at Tanken om et saakaldt Beredskabsraad, som det ærede Medlem opstillede som et Alternativ, vil være nogen god Udvej til Fremkaldelse af Samvirken, tværtimod. Der maa nødvendigvis være Enhed i Landets Ledelse, og den vilde sikkert blive modvirket ved et saadant Organ ved Siden af den ansvarlige Regering. Den anden Udvej, som det ærede Medlem nævnte: at Regeringen til Løsning af sine Opgaver under den tænkte Situation fik et bredere Grundlag, er særdeles velegnet til velvillig Overvejelse, saaledes som jeg ogsaa tidligere paa givne Foranledning har udtalt, naar Spørgsmaalet om saadan Samvirken har været nævnt. Jeg erkender, at Situationen kan udvikle sig saaledes, at det maa anses for at være i Landets Interesse, om andre end Regeringens egne Partier har Indseende med, hvorledes fornødne Foranstaltninger — naturligvis stadig paa det bestaaende lovmæssige Grundlag — iværksættes, og ogsaa deltager i Drøftelse af, hvad man maatte anse for paakrævet paa forskellige Omraader, som har Betydning for Landets økonomiske og politiske Liv.

Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen gentog sine Angreb og Sigtelser, som jo er kendt fra tidligere Forhandlinger, og fastholdt sin Modstand mod Grundlovsforslaget, men hverken i disse eller i andre senere fremsatte Udtalelser var der noget Bidrag til Belysning af selve Sagen, og jeg skal derfor indskrænke mig til de her fremsatte Bemærkninger.

Hartel: I sine Udtalelser i Gaar kom det ærede Medlem Hr. Christmas Møller med en enkelt Bemærkning, som jeg særlig heftede mig ved, idet han sagde, at mange betydende Personligheder havde været at finde mellem de Folk, der var Modstandere af den nye Grundlov, eller rettere sagt af